

รูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จ ในชีวิตสมรสของคู่สมรส

THE INTEGRATIVE FAMILY COUNSELING MODEL FOR ENHANCING COUPLE MARITAL SUCCESS

ผู้วิจัย

รพีพงศ์ ยิ่งวราสวัสดิ์¹

Rapeepong Youngwarasawasd

Rapeepongyoung@yahoo.com

กรรมการควบคุม

ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์²

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา³

Advisor Committee

Prof. Dr. Pongpan Kirdpitak

Asst. Prof. Dr. Prasam Malakul Na Ayuthaya

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสและ 3) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสเป็นคู่สามีภรรยาที่มารับบริการการปรึกษาในคลินิกเอกชน คลินิกเวชกรรมพระโขนง 48 จำนวน 80 คน หรือ สามี ภรรยาจำนวน 40 คู่ ที่ได้มาจากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากประชากรและ 2) กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสเป็นคู่สามีภรรยาที่มารับบริการการปรึกษาในคลินิกเอกชน คลินิกเวชกรรมพระโขนง 48 ที่ได้มาจากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากคู่สมรสในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ที่มีคะแนนความสำเร็จในชีวิตสมรสต่ำโดยมีคะแนนความสำเร็จในชีวิตสมรสเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 - 2.50 และสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง

จำนวน 12 คู่ แล้วสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละจำนวน 6 คู่ กลุ่มทดลองได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการให้การปรึกษาใดๆ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบวัดความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่างอยู่ระหว่าง 0.203 – 0.687 ละ มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.927 2) รูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.66-1.00 ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้ 1) ค่าเฉลี่ยความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความสำเร็จในชีวิตสมรสรายด้านซึ่ง ได้แก่ ด้านความรักความผูกพัน การให้เกียรติซึ่งกันและกัน การสื่อสารทางบวก การสนับสนุนส่งเสริมกัน การบริหารจัดการความขัดแย้ง และความไว้วางใจอยู่ในระดับปานกลาง 2) รูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส พัฒนาจากการบูรณาการแนวคิด ทฤษฎีและเทคนิคต่างๆ ของ 3 ทฤษฎี ประกอบด้วย ทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวแบบการเชื่อมโยงระหว่างรุ่น ทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวแบบ

¹นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา กลุ่มวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา

² ศาสตราจารย์ประจำ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

³รองศาสตราจารย์ ผู้อำนวยการ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

โครงสร้าง และทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวแบบกลยุทธิ์ โดยมีขั้นตอนในการให้การปรึกษา 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเริ่มต้น ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุป 3) การประเมินผลของการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส มีดังนี้ 3.1) คะแนนความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการ หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3.2) คะแนนความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการ หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล มีความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสเพิ่มขึ้นมากกว่าความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการให้การปรึกษาใดๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3.3) ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะ ภายหลังจากการทดลองเสร็จสิ้นไปแล้ว 1 เดือน พบว่าคู่สมรสรู้สึกมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพราะได้เรียนรู้การเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส คู่สมรสมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับคู่ของตนในทางที่ดีขึ้น คู่สมรสกล้าที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รู้วิธีที่จะสื่อสารกับคู่ของตน รู้วิธีที่จะแสดงความช่วยเหลือและขอความช่วยเหลือ และมีการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

คำสำคัญ : ความสำเร็จในชีวิตสมรส การให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการ

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study marital success of the couples, 2) to develop an integrative family counseling model for enhancing couple marital success, and 3) to study the effectiveness of the integrative family counseling model for enhancing couple marital success. The sample are

2 groups who come to couple counseling at Clinic Phraknong 48. The first group of the couple marital success study consisted of 40 couples or 80 husbands and wives. Those were selected by purposive random from the population with criteria. The second group of the study was 24 husbands and wives or 12 couples with lowest marital success scores and volunteered to attend the experiment. They were then randomly selected into two groups, classified as an experimental group and a control group. Each group consisted of 12 husbands and wives or 6 couples. The experimental group participated in the integrative family counseling model while the control group did not participated.

The research instruments were as follows:

1) the marital success scale with the item of discrimination ranged from 0.203 - 0.687 and the reliability coefficient (alpha) of 0.927 2) the integrative family counseling model for enhancing couple marital success with IOC ranged from 0.66-1.00. The research results were as follows: 1) The total mean score and each dimension score of the couple marital success were average. The dimensions of the couple marital success included affection, respect, positive communication, encouragement, conflict resolution management and trust. 2) The integrative family counseling model for enhancing couple marital success included concepts and techniques of the following family counseling theories : Bowenian system theory, structural family counseling, and strategic family counseling. This integrative family counseling model included initial stage, working stage, and final stage. 3) The result of the integrative family counseling model for enhancing

couple marital success were as follows : 3.1) The marital success scores of the experimental group after participating in the integrative family counseling model and after the follow up were significantly higher than before participating in the integrative group counseling model at .01 level. 3.2) The marital success of the experimental group after participating in the integrative family counseling model and after the follow up were significantly higher than that of the control group at .01 level . 3.3) The focus group report of the experimental group showed that they were satisfied with the model. They had a chance to express and share their feelings and ideas during the discussion. They also gained more knowledge in order to apply with their daily life for enhancing the marital success. They had a better chance of showing the affection including with respect for each other. They learned how to create the effective communication with understanding, encouragement, conflict resolution management and faithfully trust each other.

Keywords : Marital Success, Integrative Family Counseling

บทนำ

ชีวิตสมรสเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคนสองคนที่มีความรักต่อกัน มีความปรารถนาที่จะใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน เป็นสามีและภรรยา (เสาวนีย์ ตนะดูล, 2533:2; อ้างถึงใน มาลาภรณ์ บุตรเมฆ, 2540 : 1) ปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จในชีวิตสมรส ประกอบด้วย 1) การมีความรักใคร่ การแสดงความชื่นชมและทะนุถนอมคู่ของตนเอง 2) การมีเป้าหมายในชีวิตคู่ร่วมกัน 3) การสร้างสิ่งที่เป็นความหมายในชีวิตคู่ร่วมกัน 4) การหันหน้าเข้าหากัน พร้อมเรียนรู้วิธีการแก้ไขความขัดแย้ง 5) การปล่อยให้คู่ครองมีอิทธิพล 6) การแก้ไขปัญหาก็สามารถแก้ไขได้ 7) การเอาชนะปัญหาที่แก้ไขไม่ได้ (Gottman & Silver,

1999: 7, 29 - 38) McClelland and others (2002 : 163-164) ได้กล่าวว่า ชีวิตสมรสจะประสบความสำเร็จเมื่อคู่สมรสมีแรงจูงใจในการอยู่ร่วมกัน และมีวุฒิภาวะ ส่วน Waldinger (2004:58-71) ได้เสนอว่า การสื่อสารความสามารถในการเข้าถึงจิตใจ และการทราบความต้องการของกันและกันเป็นสิ่งสำคัญของชีวิตสมรส Knox & Schacht (2010: 234-235) กล่าวว่า ความสำเร็จในชีวิตสมรส เกิดขึ้นจากการที่คู่สมรสมีลักษณะต่างๆ ดังนี้ 1) มีความสนใจที่ตรงกัน 2) มีความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน 3) มีการสื่อสารที่สอดคล้องระหว่างกัน 4) มีข้อตกลงร่วมกัน 5) มีความศรัทธาทางศาสนา 6) ไว้วางใจกัน 7) ไม่มีอีโก้ 8) มีบทบาทในการเป็นแบบอย่าง 9) มีความปรารถนาทางเพศร่วมกัน 10) ไม่มีความคิดเชิงลบต่อกัน 11) ให้อภัยกัน 12) มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ 13) มีความมั่นคงในชีวิตสมรส และ 14) มีความสุขในชีวิตสมรสตลอดระยะเวลาที่คู่สมรสได้ใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน Mitchell (2010: 167-168) ได้ระบุว่า ตัวชี้วัดความสำเร็จในชีวิตสมรส ได้แก่ ความรู้สึกใกล้ชิดผูกพันกัน การมอบความไว้วางใจกัน การร่วมทุกข์ร่วมสุข การช่วยเหลือกัน การแก้ปัญหาพร้อมกัน การเป็นคนดี และมีฐานะทางการเงินที่ดี กรมสุขภาพจิต (2546: 11- 23) ระบุว่า ความสำเร็จในชีวิตสมรส ได้แก่ การเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน การตัดสินใจวางแผนร่วมกัน การใช้เวลาร่วมกัน มีความใกล้ชิดกัน การปรับตัวที่ดีการมีความพร้อมทางด้านอารมณ์ การให้ความเป็นเพื่อน การเข้าใจคู่ของตน การให้ความซื่อสัตย์ การมอบความไว้วางใจต่อกัน การจัดการทางการเงินที่ดี การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การเข้ากันได้ในเรื่องของอายุ ระดับการศึกษา ค่านิยม คุณธรรม เรื่องที่สนใจ ฐานะทางการเงิน ตลอดจนรสนิยมทางเพศที่สอดคล้องกัน

กล่าวโดยสรุปความสำเร็จในชีวิตสมรส หมายถึง การที่คู่สมรสมีความรัก ความผูกพัน การเห็นคุณค่า การให้เกียรติและการเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การสื่อสารทางบวก การสนับสนุนส่งเสริมการอดทนเสียสละช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การบริหารจัดการ

ความขัดแย้ง การให้อภัยกัน การปรับตัวที่ดีต่อกัน และ การมีความไว้วางใจเชื่อใจกัน

จากแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็น จากสามี ภรรยา จำนวน 50 คู่ ที่คลินิกเอกชน คลินิกเวช กรรมพระโขนง 48 กรุงเทพมหานคร และสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นจิตแพทย์ อาจารย์ด้านการให้คำปรึกษา ครอบครัวยุติธรรม นักจิตวิทยา และบุคลากรทางการแพทย์ รวม จำนวน 6 ท่าน และจัดสนทนากลุ่มเฉพาะคู่สมรส จำนวน 4 คู่ นักจิตวิทยาผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษาครอบครัว 1 ท่าน พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษาครอบครัว 1 ท่าน รวม 10 ท่าน สรุปข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นได้ว่า ความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส ประกอบด้วย 1) ความรัก ความผูกพัน ได้แก่ การใช้เวลา ด้วยกันอย่างมีคุณภาพ การมีสิ่งยึดเหนี่ยวอันเป็นที่รัก ร่วมกัน การเห็นคุณค่า การมีความเป็นหนึ่งเดียวกัน และการมีความเป็นมิตรภาพ 2) การให้เกียรติซึ่งกันและกัน ได้แก่ การเคารพทางความคิดและการกระทำ การไม่ แสดงความก้าวร้าว การมีความเป็นผู้ใหญ่ และการมีความซื่อสัตย์ไม่นอกใจ 3) การสื่อสารทางบวก ได้แก่ การใช้วาทะภาษาและอวัจนภาษาที่สอดคล้องกัน การพูด กันด้วยเหตุผลไม่ใช่อารมณ์ การใส่ใจฟังกันและกัน การ ไม่กล่าวโทษกัน การแสดงความชื่นชมในคู่ของตน ได้แก่ การพูดชมเชย ชื่นชม การมีอารมณ์ขันสร้างความสุข ร่วมกัน และการรู้จักจังหวะกาลเทศะในการสร้างอารมณ์ ขัน 4) การสนับสนุนส่งเสริมกัน ได้แก่ การอดทนเสียสละ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การเข้าใจ เห็นอกเห็นใจเอื้ออาทรต่อกัน การได้เติมคุณค่าของกันและกัน การยอมรับความ เป็นธรรมชาติตัวตนของอีกฝ่าย และการวางแผนอนาคต ร่วมกัน 5) การบริหารจัดการความขัดแย้ง ได้แก่ การลด ความคิดเชิงลบ การมีสติสามารถควบคุมอารมณ์ต่อ สถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น การให้อภัย ประนีประนอม กัน การปรับตัวที่ดีต่อการตัดสินใจหันหน้าเข้าหากัน การเปิดเผยได้แย้งกันอย่างมีเหตุผล การมีความสามารถในการคาดเดาความรู้สึกของอีกฝ่าย และ 6) การมีความ

ไว้วางใจ ได้แก่ การเชื่อใจกัน การสร้างอำนาจหน้าที่ ที่ความรับผิดชอบ และการรักษาความลับของกันและกัน

จากนั้นผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลที่ได้สรุปจากการสำรวจความคิดเห็นมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อศึกษา รูปแบบการให้การปรึกษา ครอบครัวยุติธรรมการเพื่อ เสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัว แบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรส ของคู่สมรส
3. เพื่อประเมินประสิทธิผลของการให้การปรึกษา ครอบครัวยุติธรรมการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จใน ชีวิตสมรสของคู่สมรส โดย

3.1 เปรียบเทียบความสำเร็จในชีวิตสมรสของ คู่สมรสกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้การปรึกษาครอบครัว แบบบูรณาการ ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และ หลังการติดตามผล

3.2 เปรียบเทียบความสำเร็จในชีวิตสมรสของ คู่สมรสกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้การปรึกษาครอบครัว แบบบูรณาการ หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล กับกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการให้การปรึกษาครอบครัว แบบบูรณาการ

3.3 ศึกษาความพึงพอใจของคู่สมรสกลุ่ม ทดลองที่มีต่อการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการ หลังสิ้นสุดการทดลอง โดยใช้การสนทนากลุ่มเฉพาะ

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสกลุ่ม ทดลองหลังได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณา การและหลังการติดตามผลเพิ่มขึ้นกว่า ก่อนเข้าร่วมการ ให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการ

2. ความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสกลุ่มทดลอง หลังได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการและ หลังการติดตามผลสูงกว่าความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่ สมรสกลุ่มควบคุม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ คู่สามีภรรยาที่มาใช้บริการการรักษาและการให้การศึกษาในคลินิกเอกชน กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 300 คน (150 คู่) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้ คือ 1) คู่สมรสมีอายุระหว่าง 25 - 35 ปี 2) คู่สมรสใช้ชีวิตอยู่กินร่วมกันเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 ปี 3) สำเร็จการศึกษาในระดับตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนปลายจนถึงระดับปริญญาตรี 4) มีบุตรร่วมกันอย่างน้อย 1 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสเป็นคู่สามีภรรยาที่มารับคำปรึกษาที่คลินิกจำนวน 40 คู่ ที่ได้มาจากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 คือ กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการให้การศึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสจำนวน 12 คู่ ที่ได้มาจากการคัดเลือกคู่สมรสแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive selection) จากกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ที่มีคะแนนความสำเร็จในชีวิตสมรสเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก และสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง แล้วจำแนกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละจำนวน 6 คู่ โดยใช้วิธีการสุ่มเป็นคู่ โดยกลุ่มทดลองเข้าร่วมการให้การศึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการให้การศึกษาครอบครัวแบบบูรณาการ

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส ได้แก่ ด้านความรัก ความผูกพัน ด้านการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ด้านการสื่อสารทางบวก ด้านการสนับสนุนส่งเสริมกัน ด้านการบริหารจัดการความขัดแย้ง และด้านกรมีความไว้วางใจ ตัวแปรที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผล ได้แก่ ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการให้การศึกษาครอบครัวแบบบูรณาการ ตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตยื่นถึงผู้อำนวยการคลินิกเอกชน คลินิกเวชกรรมพระโขนง 48 เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย

2. ขั้นตอนการเก็บข้อมูล การเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล “ความสำเร็จในชีวิตสมรส” ของคู่สมรส ผู้วิจัยนำแบบวัดความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสไปเก็บข้อมูลกับคู่สมรสที่คลินิกเวชกรรมพระโขนง 48 จำนวน 40 คู่

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล “ความสำเร็จในชีวิตสมรส” ของคู่สมรสกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง หลังการทดลองและหลังติดตามผล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง ในวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2557 เก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง ในวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2557 เก็บรวบรวมข้อมูลหลังการติดตามผล ในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2558 นอกจากนี้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกครั้งได้จัดสนทนากลุ่มเฉพาะเพื่อพูดคุยความพึงพอใจในการใช้รูปแบบ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส ตามนิยามปฏิบัติการ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคู่สมรส ส่วนที่ 2 แบบวัดความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสมีจำนวน 49 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ จริงที่สุด 100 % จริง 75 % จริงบ้าง ไม่จริงบ้าง 50 % จริงเพียง 25 % และจริงน้อยที่สุด 0 -24 %

2. รูปแบบการให้การศึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.66-1.00 ผู้วิจัยได้บูรณาการทฤษฎี

และเทคนิคต่างๆ ในการให้การปรึกษาครอบครัวเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส ดังนี้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส

1.1 วิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา(Content validity) ของข้อคำถามในแบบวัดความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส โดยใช้สูตรคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Item-objective Congruence: IOC) (วรรณี แกมเกต, 2549: 216-217)

1.2 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส โดยการวิเคราะห์หา Item-Total Correlation (บุญเชิด ภิญญู อนันตพงษ์, 2545: 98)

1.3 วิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบวัดความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสที่สร้างขึ้นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค(Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538 : 125)

2. การหาคุณภาพของรูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสโดยการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) (วรรณี แกมเกต, 2549: 216-217)

2.1 วิเคราะห์ผลการวิจัยโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส 40 คู่

2.2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคู่สมรสกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลองหลังการทดลอง และหลังการติดตามผลด้วย

2.3 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคู่สมรสกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองหลังการทดลอง และหลังการติดตามผลด้วย

2.4 เปรียบเทียบความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยรวมและรายด้าน ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสจำนวน 80 คน รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส (n = 80)

ความสำเร็จในชีวิตสมรส ของคู่สมรส	จำนวน (ข้อ)	Min	Max	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านความรักความผูกพัน	10	1.90	4.70	3.27	0.78	ปานกลาง
ด้านการให้เกียรติซึ่งกันและกัน	8	1.25	5.00	3.39	0.91	ปานกลาง
ด้านการสื่อสารทางบวก	9	2.00	5.00	3.47	0.81	ปานกลาง
ด้านการสนับสนุนส่งเสริมกัน	7	1.86	4.86	3.36	0.83	ปานกลาง
ด้านการบริหารจัดการความขัดแย้ง	9	2.00	4.89	3.33	0.76	ปานกลาง
ด้านการมีความไว้วางใจ	6	2.00	5.00	3.28	0.76	ปานกลาง
รวม	49	1.98	4.63	3.36	0.64	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการศึกษาความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, $SD = 0.64$) และความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านความรักความผูกพัน ด้านการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ด้านการสื่อสารทางบวก ด้านการสนับสนุนส่งเสริมกัน ด้านการบริหารจัดการความขัดแย้ง และด้านการมีความไว้วางใจ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.27 – 3.47 ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนารูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสที่ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับคู่สมรสที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 คน หรือคู่สมรส 3 คู่ ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง หลังจากนั้น นำรูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสไปใช้กับคู่สมรสกลุ่มทดลอง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเริ่มต้น ขั้นดำเนินการ และขั้นยุติการให้การปรึกษาครอบครัว รายละเอียดแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 รูปแบบการให้การศึกษารอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส

3. ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการให้การศึกษารอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส
 - 3.1 ความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้การศึกษารอบครัวแบบบูรณาการ หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนได้รับการให้การศึกษารอบครัวแบบบูรณาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสกลุ่มทดลอง โดยรวมและรายด้าน ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล (n= 12)

ความสำเร็จในชีวิตสมรส	ก่อนการทดลอง			หลังทดลอง			หลังการติดตามผล		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านความรักความผูกพัน	2.86	0.59	ปานกลาง	3.93	0.34	มาก	4.26	0.62	มาก
ด้านการให้เกียรติซึ่งกันและกัน	3.02	0.70	ปานกลาง	3.74	0.50	มาก	4.47	0.57	มาก
ด้านการสื่อสารทางบวก	3.07	0.74	ปานกลาง	3.74	0.53	มาก	4.31	0.46	มาก
ด้านการสนับสนุนส่งเสริมกัน	3.14	0.79	ปานกลาง	3.82	0.40	มาก	4.39	0.44	มาก
ด้านการบริหารจัดการความขัดแย้ง	2.95	0.66	ปานกลาง	3.67	0.44	มาก	4.39	0.39	มาก
ด้านการมีความไว้วางใจ	3.01	0.89	ปานกลาง	3.76	0.47	มาก	4.56	0.35	มากที่สุด
รวม	3.07	0.73	ปานกลาง	3.78	0.40	มาก	4.38	0.40	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยของความสำเร็จในชีวิตสมรสโดยรวมของคู่สมรสของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 3.07$, $SD = 0.73$) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังการทดลอง ($\bar{X} = 3.78$, $SD = 0.40$) และหลังการติดตามผล ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.40$) อยู่ในระดับมาก

3.2 ความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการหลังการทดลอง และหลังการติดตามผล เพิ่มขึ้นมากกว่าความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส กลุ่มควบคุม โดยรวมและรายด้านก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล (n=12)

ความสำเร็จในชีวิตสมรส	ก่อนการทดลอง			หลังทดลอง			หลังการติดตามผล		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านความรักความผูกพัน	2.82	0.65	ปานกลาง	2.78	0.52	ปานกลาง	2.70	0.47	ปานกลาง
ด้านการให้เกียรติซึ่งกันและกัน	3.09	0.78	ปานกลาง	3.10	0.74	ปานกลาง	2.84	0.66	ปานกลาง
ด้านการสื่อสารทางบวก	3.08	0.73	ปานกลาง	3.06	0.71	ปานกลาง	2.88	0.69	ปานกลาง
ด้านการสนับสนุนส่งเสริมกัน	3.06	0.69	ปานกลาง	3.07	0.67	ปานกลาง	2.92	0.69	ปานกลาง
ด้านการบริหารจัดการความขัดแย้ง	2.95	0.49	ปานกลาง	2.95	0.66	ปานกลาง	2.87	0.72	ปานกลาง
ด้านการมีความไว้วางใจ	3.29	0.71	ปานกลาง	2.96	0.74	ปานกลาง	2.76	0.67	ปานกลาง
รวม	3.03	0.59	ปานกลาง	2.99	0.57	ปานกลาง	2.86	0.60	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 3 พบว่าความสำเร็จในชีวิตสมรสของกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง โดยรวม ($\bar{X} = 3.03$, $SD = 0.59$) หลังการทดลอง ($\bar{X} = 2.99$, $SD = 0.57$) และหลังการติดตามผล ($\bar{X} = 2.86$, $SD = 0.60$) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อนำเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสำเร็จในชีวิตสมรสของกลุ่มทดลอง โดยรวมระหว่างก่อนการทดลองหลังการทดลอง และหลังการติดตามผล ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

จากแผนภาพที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของความสำเร็จในชีวิตสมรสโดยรวมของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง $\bar{X} = 3.07$ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังการทดลอง $\bar{X} = 3.78$ และหลังการติดตามผล $\bar{X} = 4.38$ อยู่ในระดับมาก ขณะที่ความสำเร็จในชีวิตสมรสของกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง โดยรวม $\bar{X} = 3.03$ หลังการทดลอง $\bar{X} = 2.99$ และหลังการติดตามผล $\bar{X} = 2.86$ อยู่ในระดับปานกลาง

3.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของคู่สมรสที่มีต่อรูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสภายหลังการใช้รูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการ โดยการสนทนากลุ่มเฉพาะ พบว่า คู่สมรสมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเป็นอย่างมากโดยพบว่าคู่สมรสมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับคู่ของตนในทางที่ดีขึ้น ได้แก่ มีความกล้าที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกัน และกัน คู่สมรสรู้วิธีที่จะสื่อสารกับคู่ของตน กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก มีบรรยากาศความร่วมมือช่วยเหลือให้กำลังใจซึ่งกันและกัน เรื่องเวลา สถานที่ในการให้การปรึกษาครอบครัว คู่สมรสรู้สึกสะดวกในการเดินทาง เพราะสถานที่ในการให้การปรึกษาครอบครัวใกล้กับบ้านและที่ทำงานของคู่สมรส โดยมีเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที ในการให้การปรึกษาครอบครัวแต่ละครั้ง คู่สมรสรู้สึกมีความสุข มีบรรยากาศของความเป็นมิตรที่ได้มาเข้ากลุ่ม

คู่สมรสได้รับมุมมองใหม่ๆ เพิ่มขึ้นที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นในการให้การปรึกษาในแต่ละครั้ง

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่าความสำเร็จในชีวิตของคู่สมรส กลุ่มทดลองที่ได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส หลังการทดลองและหลังการติดตามผล เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส กลุ่มทดลองโดยรวมและรายด้านมีความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนเข้าร่วมให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส พบว่าความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางในทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรักความผูกพัน ด้านการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ด้านการสื่อสารทางบวก ด้านการสนับสนุนส่งเสริมกัน ด้านการมีทักษะของการบริหารจัดการความขัดแย้ง และด้านการมีความไว้วางใจที่เป็นเช่นนี้เพราะ คู่สมรสที่มีอายุระหว่าง 25 - 35 ปี เป็นคู่สมรสที่อยู่ในวัยทำงาน ด้วยความกดดันและภาระความรับผิดชอบบางคู่สามีหรือภรรยาต้องทำงานอยู่ต่างจังหวัด ทำให้ไม่ได้อยู่ด้วยกัน บางคู่สามีหรือภรรยาติดเพื่อนติดการใช้เครื่องมือสื่อสาร มีการใช้ Social Network เช่น Facebook LINE และอื่นๆที่มากเกินไป ทำให้ขาดการใช้เวลาที่มีคุณภาพร่วมกันในการเอาใจใส่ดูแลกัน ความรักความผูกพันและการให้เกียรติซึ่งกันและกันลดลง เป็นเหตุให้เกิดการนอกใจกัน คู่สมรสใช้ชีวิตอยู่กินร่วมกันเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 ปี ขึ้นไปและมีบุตรร่วมกัน ทำให้เห็นธรรมชาติลักษณะนิสัยที่แท้จริงของแต่ละคน สอดคล้องกับ กรมสุขภาพจิต (2546: 54) ที่ระบุว่าในช่วงปีแรกของการทำงานและการอยู่ร่วมกันเป็นช่วงที่สำคัญ เพราะด้วยความเป็นอยู่ที่เคยชิน สภาพจิตใจนิสัยที่แท้จริงที่เป็นพื้นเดิมของแต่ละคน เมื่อมีการแต่งงานและอยู่ร่วมกัน จะมีบางคู่ที่ไม่ยอมปรับตัว ปรับใจเข้าหากันไม่

พยายามระดับประคองชีวิตของกันและกันในที่สุดมักเกิดความล้มเหลวและ Fowers & Olson (1986 : 403-405) ได้กล่าวว่า การสมรสกันของคู่สมรสในในช่วงปีแรกเป็นปีที่สำคัญ ถ้าคู่สมรสไม่สามารถประคองประคองชีวิตสมรสช่วงปีแรกให้ดี อาจทำให้เป็นสัญญาณบอกเหตุแห่งความล้มเหลวของชีวิตคู่ในปีถัดไป และ Gottman & Silver (1999: 68, 239) ระบุว่าภายในระยะเวลา 1 ปี หลังจากลูกคนแรกเกิด 70 % ของภรรยาที่มีบุตรพบว่า ความพึงพอใจในชีวิตสมรสลดลง และ 67 % ของคู่สามีภรรยา รู้สึกไม่พึงพอใจในชีวิตสมรส และ Newcomb & Bentler (1980: 11-16) การที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนอกใจขาดความเป็นมิตรภาพ การไม่มีอิสระไม่เคารพความเป็นส่วนตัว ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งใช้อำนาจมากเกินไป การกล่าวโทษทะเลาะวิวาทที่มีปฏิริยาตอบสนองกันในเชิงลบ ไม่สามารถจัดการกับความขัดแย้ง ไม่เกื้อหนุนกัน สัมพันธภาพทางเพศที่ล้มเหลว ปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่บั่นทอนความสำเร็จในชีวิตสมรส

2. การพัฒนารูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส ผู้วิจัยได้กำหนดให้คู่สมรสเข้ากลุ่มการให้การปรึกษาจำนวนทั้งสิ้น 7 ครั้ง ได้แก่ การปฐมนิเทศและการให้การปรึกษากลุ่มอีก 6 ครั้ง มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสด้านความรักความผูกพันของคู่สมรส ได้แก่ การเอาใจใส่ดูแลกัน การใช้เวลาที่มีคุณภาพร่วมกัน การมีสิ่งยึดเหนี่ยวทางศาสนา ร่วมกัน และการมีความสุขที่ได้อยู่ร่วมกัน ผู้วิจัยจัดให้มีการปรึกษาครอบครัว 1 ครั้ง เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที ผู้วิจัยบูรณาการแนวคิดทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวแบบการเชื่อมโยงระหว่างรุ่นโดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เพื่อการประเมินครอบครัว และทฤษฎีโครงสร้างครอบครัวโดยใช้เทคนิคการเข้าร่วมและเชื้ออำนาจเพื่อให้คู่สมรสได้เรียนรู้วิถีทางในการเสริมสร้างความรักความผูกพันของคู่สมรส เช่น การเอาใจใส่ดูแลกัน การใช้เวลาที่มีคุณภาพร่วมกัน การสร้าง

ความสุขที่ได้อยู่ด้วยกัน และเพื่อให้คู่สมรสได้ประเมินความรักความผูกพัน คู่สมรสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึกและสิ่งที่ต้องการปรับปรุงตนเองเพื่อให้คู่สมรสมีความรักความผูกพันกันมากยิ่งขึ้น จากการให้การปรึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในความรัก ความผูกพันของคู่สมรส คือ การห้วงงานมากกว่าห้วงคู่สมรสและครอบครัว เพราะคิดว่างานเป็นสิ่งสำคัญที่สุดจนทำให้อาจลืมความสำคัญของครอบครัว โดยผู้วิจัยบูรณาการแนวคิดทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวแบบการเชื่อมโยงระหว่างรุ่น โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เพื่อประเมินครอบครัว เพื่อช่วยให้คู่สมรสเกิดการตระหนักรู้ว่า มีสิ่งใดที่ตนให้ความสำคัญ การนิยามขอบเขตความรักความผูกพันของคุณ และผู้วิจัยใช้ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว โดยใช้เทคนิคการเข้าร่วมและเชื้ออำนาจ ทำให้สามีคิดว่า ถ้าตนให้ความสำคัญกับการทำงาน เป็นห่วงงานจนภรรยาทนไม่ได้และขอหย่าและขอนำลูกไปเลี้ยงเอง ยังมีประโยชน์อันใดที่ได้จากการทำงานอันหนักหน่วงอีกหรือ ทำให้สามีตระหนักได้ว่าที่ตนทำงานหนักก็เพื่อภรรยา และลูกทำให้สามีได้จัดลำดับความสำคัญใหม่เกิดสมดุลชีวิตระหว่างงานและครอบครัว ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังการให้การปรึกษาคั้งนี้ที่คู่สมรสเล่าได้แก่ คู่สมรสมีการใส่ใจในความรู้สึกต่อกันมากขึ้น เช่น เมื่อกลับมาถึงบ้านแทนที่จะคิดถึงเรื่องงานกลับใช้เวลาที่มีคุณภาพอยู่กับภรรยาและลูกโดย พูดคุยกับภรรยาและลูกมากขึ้น การพูดคุยหยอกล้อกัน การวางแผนไปเที่ยวด้วยกันในสัปดาห์วันหยุดยาว

2.2 การเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสด้านการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ได้แก่ การเคารพในความคิดความรู้สึกของกันและกัน การเคารพการตัดสินใจ การไม่นอกใจกัน และการยอมรับในสิทธิของกันและกัน ผู้วิจัยจัดให้มีการปรึกษาครอบครัว 1 ครั้ง เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที ผู้วิจัยบูรณาการทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวแบบการเชื่อมโยงระหว่างรุ่น โดยใช้เทคนิคการสร้างความสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว เพื่อให้คู่

สมรสเปิดใจเล่าเรื่องราวของคุณตน เหตุการณ์ใดบ้างที่ตนรู้สึกเป็นการให้เกียรติกันและเหตุการณ์ใดบ้างที่ตนรู้สึกเป็นการไม่ให้เกียรติกัน คู่สมรสแสดงความคิด ความรู้สึกที่เกิดขึ้น เทคนิคดังกล่าวช่วยให้คู่สมรสเคารพในความคิด ความรู้สึกของกันและกัน และประยุกต์ใช้ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัวโดยใช้เทคนิคการสร้างขอบเขต เพื่อให้คู่สมรส มีขอบเขต การยอมรับในสิทธิของกันและกัน การเคารพการตัดสินใจกัน การกำหนดขอบเขตใดที่เป็นการนอกใจกัน จากการให้การปรึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการให้เกียรติซึ่งกันและกันของคู่สมรส คือ ฝ่ายชายเจ้าชู้ ภรรยาคิดว่ารับไม่ได้ และต้องการหย่าหากอีกฝ่ายนอกใจ โดยผู้วิจัยบูรณาการ ทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวแบบการเชื่อมระหว่างรุ่น โดยใช้เทคนิคการสร้างความสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว และใช้ทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว โดยใช้เทคนิคการสร้างขอบเขต เพื่อให้คู่สมรส เห็นภาพว่าอีกฝ่ายไม่ชอบ เป็นต้นเหตุของการหย่าร้าง เป็นขอบเขตที่ยอมรับไม่ได้ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังการให้การปรึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ฝ่ายชายยุติพฤติกรรมเจ้าชู้ เช่น ไม่หยอกล้อเล่นกับหญิงอื่น ไม่อยู่กับหญิงอื่นโดยลำพัง ยุติการสื่อสารในโลกสังคมออนไลน์ทางซู้สาว เช่น ไม่เล่นไลน์ หรือ เฟสบุ๊กกับหญิงที่ตนถูกใจ รับฟังการตัดสินใจของกันและกัน และยอมรับความเป็นส่วนตัวต่อกัน เช่น ไม่แอบเปิดอ่านมือถือของอีกฝ่าย

2.3 การเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสด้านการสื่อสารทางบวก ได้แก่ การใช้ภาษาและท่าทางที่สอดคล้องกัน การพูดกันด้วยเหตุผลไม่ใช้อารมณ์ การไม่ตำหนิและกล่าวโทษกัน และการใส่ใจฟัง ผู้วิจัยจัดให้มีการปรึกษาครอบครัว 1 ครั้ง เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที ผู้วิจัยบูรณาการแนวคิด ทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวแบบกลยุทธ์ ใช้เทคนิคการชี้แนะเทคนิคการชี้แนะเพื่อให้คู่สมรสเห็นความสำคัญของการใส่ใจฟังกันและกัน คู่สมรสเกิดสติมีเหตุผล พูดกันด้วยเหตุผลไม่ใช้อารมณ์และประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว โดยใช้เทคนิคการปรับแบบแผนเทคนิคการติดต่อสื่อสารเพื่อให้คู่สมรส ไม่กล่าวโทษกัน การใช้ภาษา

และท่าทางที่สอดคล้องกันปากกับใจตรงกัน ไม่คิดอย่างหนึ่งแต่แสรังทำอีกอย่างหนึ่ง จากการให้การปรึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการสื่อสารกันของคู่สมรส คือ คู่สมรสการชอบกล่าวโทษกัน ต่างฝ่ายต่างกล่าวโทษกันไปมา ไม่ฟังกัน ผู้วิจัยบูรณาการแนวคิด ทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวแบบกลยุทธ์ ใช้เทคนิคการชี้แนะเทคนิคการชี้แนะเพื่อให้ลองหยุดการสื่อสารขณะที่ถูกอารมณ์เชิงลบครอบงำ เมื่อเกิดสติมีเหตุผลจึงค่อยใช้วิธีสื่อสารเชิงบวก ไม่จับผิด ไม่กล่าวโทษ ใส่ใจฟังกันและกันมากขึ้น และใช้แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว โดยใช้เทคนิคการปรับแบบแผนเทคนิคการติดต่อสื่อสาร ลดการสื่อสารเชิงลบ เช่น ไม่กล่าวโทษกัน ปากกับใจต้องตรงกัน ไม่คิดอย่างหนึ่งแต่แสรังทำอีกอย่างหนึ่ง เพราะเป็นสาเหตุของความไม่เข้าใจกัน ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังการให้การปรึกษาครั้งนี้ ได้แก่ คู่สมรสได้เรียนรู้วิถีทางในการสื่อสารทางบวก คู่สมรสสามารถสื่อสารแบบปากกับใจตรงกัน รู้จักการโทษตนเองแทนที่จะโทษอีกฝ่ายหนึ่ง สามารถใช้ I-message ได้ และใส่ใจฟังความคิดเห็นของอีกฝ่าย

2.4 การเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสด้านการสนับสนุนส่งเสริมกัน ได้แก่ การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การให้กำลังใจกัน และการวางแผนอนาคตร่วมกัน ผู้วิจัยจัดให้มีการปรึกษาครอบครัว 1 ครั้ง เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที จากการให้การปรึกษาพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในการสนับสนุนส่งเสริมกันของคู่สมรส คือ การที่ต่างฝ่ายรู้สึกอีกฝ่ายไม่ช่วยแบ่งเบาภาระความรับผิดชอบ เช่น การช่วยทำงานบ้าน ตลอดจนภาระค่าใช้จ่ายต่างๆ ภายในบ้าน ผู้วิจัยบูรณาการทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว โดยใช้เทคนิคประเมินปฏิสัมพันธ์ของครอบครัวผู้วิจัยประเมินปฏิสัมพันธ์ของครอบครัว การจัดการการทำหน้าที่ที่บกพร่องของครอบครัวผู้วิจัยให้แต่ละฝ่ายนำเสนอสิ่งที่ต้องการอยากจะทำให้อีกฝ่ายปรับปรุงตัว หลังจากนั้นผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวแบบการเชื่อมโยงระหว่างรุ่นโดยใช้เทคนิค การสร้างความสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว โดยให้สามีและภรรยา พูดคุยกันมากขึ้นใน

เรื่อง การสนับสนุนช่วยเหลือกันแบ่งเบาภาระความรับผิดชอบร่วมกันตามสิ่งที่สามี และภรรยาถนัด เช่น การทำงานบ้านเป็นหน้าที่ที่ความรับผิดชอบของใคร การทำกับข้าวเป็นหน้าที่ของใคร ภาระค่าใช้จ่ายส่วนไหนที่สามีรับผิดชอบและภาระค่าใช้จ่ายส่วนไหนที่ภรรยาจะเป็นผู้รับผิดชอบ

2.5 การเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสด้านการบริหารจัดการความขัดแย้ง ได้แก่ การพูดกันอย่างเปิดเผย การหาทางออกร่วมกัน การให้อภัยกัน การมีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้ง ผู้วิจัยจัดให้มีการปรึกษาครอบครัว 1 ครั้ง เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที จากการให้การปรึกษาพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในความขัดแย้งกันของคู่สมรส เช่น สามีไม่ช่วยกันเลี้ยงลูก ภรรยา รู้สึกว่าสามีเป็นคนขี้เกียจ อ้างว่าทำงานมาเหนื่อยจึงไม่ช่วยเลี้ยงลูก ผู้วิจัยบูรณาการทฤษฎีโครงสร้างครอบครัว โดยใช้เทคนิคการแสดงออก โดยให้ยอมพูดคุยในปัญหาในอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา ทำให้เกิดความเข้าใจและยอมรับในปัญหาว่าเป็นปัญหาสำคัญในครอบครัว และพร้อมที่จะแก้ปัญหาเรื่องนี้ร่วมกัน และใช้ทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวแบบการเชื่อมโยงระหว่างรุ่นใช้เทคนิคการจัดการกับสามเหลี่ยมสัมพันธ์ โดยชี้ให้เห็นว่าภรรยา มักใช้แม่ภรรยา มาตำหนิสามีเรื่องดังกล่าว เกิดการสร้างสามเหลี่ยมสัมพันธ์โดยนำบุคคลที่ 3 เข้าเป็นพวกของตน สนับสนุนให้ยุติบทบาทการนำบุคคลที่ 3 มาตำหนิสามีเป็นการจัดการสามเหลี่ยมสัมพันธ์ และใช้ทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวแบบกลยุทธ์ ใช้เทคนิคการสร้างทำ เช่น เมื่อใดที่สามีช่วยเลี้ยงลูกภรรยา กล่าวชมเชย ให้กำลังใจ สามีแม้ว่าการเลี้ยงลูกของสามีในบางเรื่องอาจทำให้ตนอยากกล่าวตำหนิบ้างก็ตาม

2.6 การเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสด้านความไว้วางใจกัน ได้แก่ การมีความเชื่อถือต่อกัน การมองว่าคู่ของตนเป็นคนดี และการรักษาความลับของครอบครัว ผู้วิจัยจัดให้มีการปรึกษาครอบครัว 1 ครั้ง เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที จากการให้การ

ปรึกษาพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในด้านความไว้วางใจกันของคู่สมรส คือ ความเหลื่อมล้ำกัน เช่น ฝ่ายชายเรียนจบปริญญาตรี ส่วนฝ่ายหญิงจบมัธยมปลาย ทำให้ฝ่ายชายดูถูกฝ่ายหญิงว่าเก่งสู้ตนไม่ได้ และไม่ไว้วางใจในความเก่งของภรรยา ผู้วิจัยบูรณาการโดยใช้ทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวแบบการเชื่อมโยงระหว่างรุ่นใช้เทคนิคการแยกตนจากครอบครัว เมื่อให้ทำแบบวัดการแยกตนจากครอบครัวพบว่าฝ่ายหญิงต้องพึ่งพาสามีขาดความเป็นตัวของตัวเอง แต่ฝ่ายชายกลับมีอิสระและมีอำนาจเหนือฝ่ายหญิง ทำให้ไม่ไว้วางใจภรรยาโดยไม่รู้ตัว และใช้ทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวแบบกลยุทธ์ โดยใช้เทคนิคการมองภาพใหม่ว่าภรรยามีคุณค่าอย่างไร เขาจึงเลือกแต่งงานด้วย เช่น สวย พุดจาไพเราะ เป็นคนดี การมองปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์ ได้แก่ ส่งเสริมให้ภรรยาศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยค่อยๆ เรียน อาจใช้เวลานาน แต่เป็นการเตรียมพร้อมในอนาคต เช่น สามีเกิดอุบัติเหตุจนไม่สามารถทำงานเลี้ยงครอบครัวได้ ภรรยา ก็จะสามารถยื่นหยัดทำงานและเลี้ยงดูครอบครัวแทนสามี ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังการให้การปรึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ฝ่ายชายให้ความไว้วางใจภรรยามากขึ้นให้อำนาจในการตัดสินใจมากขึ้น ยอมรับว่าภรรยาเป็นคนดี ส่งเสริมให้ภรรยาศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี เพื่อเป็นที่พึ่งของครอบครัวในยามจำเป็น และเป็นการสร้างความไว้วางใจจากสามีในระยะยาว เกิดความเชื่อถือต่อกันมากขึ้น

3. การประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส

3.1 คู่สมรสกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จในชีวิตสมรสสูงกว่าก่อนการได้รับการให้การปรึกษา ที่เป็นเช่นนี้เพราะคู่สมรสเข้าใจและยอมรับการเปลี่ยนแปลงต่อปัญหาที่เกิดขึ้น คู่สมรสมองเห็นความสำคัญของปัญหา ทำให้คู่

สมรสมีความมุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนแปลงชีวิตสมรส การใช้เวลาที่มีคุณภาพร่วมกัน ยกตัวอย่างเช่นเมื่อถึงเวลาของครอบครัวคู่สมรสจะไม่ใช้เครื่องมือสื่อสารไม่เล่น Facebook LINE หรือ เครื่องมือสื่อสารประเภทอื่น เมื่อถึงเวลาที่ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การทานข้าวร่วมกัน การหาเวลาพักผ่อนสนทนากัน การเข้าวัดฟังธรรม การเอาใจใส่ดูแลกัน การสร้างแบบอย่างที่ดีให้ลูกได้เห็นคู่สมรสได้เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งที่เคยกระทำการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ คู่สมรสมีการให้เกียรติซึ่งกันและกัน การเคารพในความคิด ความรู้สึกของกันและกัน ก่อนจะตัดสินใจทำอะไร หรือพูดอะไรจะคำนึงถึงความรู้สึกของอีกฝ่ายการเคารพการตัดสินใจกัน ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเป็นเรื่องอาหารในบ้านให้ภรรยารับผิดชอบ การรับส่งลูกไปโรงเรียนอนุบาลให้สามีเป็นผู้รับผิดชอบ คู่สมรสรู้ขอบเขตของตนที่จะไม่เป็นการนอกใจกัน ไม่ทำให้อีกฝ่ายเสียใจและหมดความน่าเชื่อถือ เช่น ไม่เจ้าชู้ ไม่ให้ความหวัง ไม่ยุ่งกับหญิงอื่นที่ไม่ใช่ภรรยาของตน ผู้วิจัยได้ชี้แนะให้คู่สมรสพูดคุยกันด้วยเหตุผลไม่ใช่อารมณ์ และใส่ใจฟังกันและกันให้มากขึ้น ผู้วิจัยได้ปรับแบบแผนการติดต่อสื่อสารเพื่อให้เกิดการสื่อสารทางบวกคู่สมรสได้ให้คู่สมรสได้แสดงสถานการณ์ที่เป็นการตำหนิ การกล่าวโทษกัน ให้สมาชิกกลุ่มได้ดูเป็นตัวอย่างแล้วถามความคิดเห็นความรู้สึกของฝ่ายที่ถูกตำหนิ กล่าวโทษ ว่ามีความคิดความรู้สึกอย่างไร คู่สมรสได้ฝึกการใช้เทคนิค การแสดงบทบาท การสร้างทำการจัดการกับสามเหลี่ยมสัมพันธ์เพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการความขัดแย้ง ทำให้คู่สมรส กล้าที่จะพูดกันปัญหาความขัดแย้งอย่างเปิดเผยการร่วมกันหาทางออกของปัญหา การให้อภัยกัน และการมีความพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้ง

เทคนิคการประเมินปฏิสัมพันธ์ของครอบครัว การจัดการการทำหน้าที่ที่บกพร่องของครอบครัว และการสร้างความสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว ทำให้คู่สมรสได้เรียนรู้วิถีทางในการสนับสนุนส่งเสริมกัน เรื่องใดที่ต้องมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สถานการณ์ใดที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วอีก

ฝ่ายต้องการกำลังใจ ต้องการเพื่อนคู่คิดที่คอยรับฟังคู่สมรสได้เรียนรู้ที่จะคาดเดาความรู้สึกของอีกฝ่าย การที่คู่สมรสได้ทราบถึงระดับการแยกตนจากครอบครัว ทำให้คู่สมรสรู้ว่าตนเองและคู่สมรสมีระดับการแยกตนจากครอบครัวอย่างไร มีภาวะความเป็นตัวของตัวเองอย่างไร และการที่คู่สมรสได้ฝึกมองภาพใหม่ทำให้คู่สมรสมองอีกฝ่ายในทางบวกมากขึ้นในมุมที่ต่างจากเดิมเกิดความไว้วางใจกัน ความเชื่อถือต่อกัน ทำให้มองว่าคู่ของตนเป็นคนดี และมีความรักความผูกพัน มีความเป็นเพื่อนคู่คิดคู่ชีวิตที่ต่างคอยเติมเต็มกันและกัน

3.2 การเปรียบเทียบความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการ หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลเพิ่มขึ้นมากกว่าความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการที่เป็น เช่นนี้เพราะ

(1) คู่สมรสกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการ มีความตั้งใจ พร้อมทั้งจะปรับเปลี่ยนตนเองและคู่สมรส คู่สมรสสามารถนำความรู้ที่ได้จากการให้การปรึกษาไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์อื่นๆ หรือบุคคลในครอบครัวและคนอื่นๆ ที่มีลักษณะสถานการณ์คล้ายกัน ยกตัวอย่างเช่น คู่สมรสได้นำความรู้เรื่องการสื่อสารทางบวกไปใช้กับลูกของตน ญาติพี่น้องและเพื่อนร่วมงาน

(2) บรรยากาศ สถานที่และ เวลา ที่เข้าร่วมการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญ คู่สมรสดำเนินการให้การปรึกษาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่คู่สมรสไม่ติดภาระการทำงานและภาระอื่นๆ ทำให้คู่สมรสสะดวกที่จะมาเข้าร่วมการให้การปรึกษา นอกจากนี้เพื่อนสมาชิกกลุ่มที่ได้เข้าร่วมการให้การปรึกษาครอบครัวมีส่วนช่วยให้คู่สมรสได้เห็นมุมมองที่ต่างไปจากเดิมในเชิงสร้างสรรค์หรือมีมุมมองที่คล้ายกันทั้งในเรื่องของช่วงอายุ วุฒิการศึกษา การทำงาน ความเป็นพ่อแม่ ความเป็น

สามีหรือภรรยา ทำให้คู่สมรสและสมาชิกกลุ่มเกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจกัน อยากที่จะช่วยเหลือกันมีความเป็นมิตรภาพกัลยาณมิตรที่ดีต่อกัน เกิดเป็นพลังกลุ่มในการช่วยเหลือกัน

(3) ความพร้อมและบทบาทของผู้วิจัยเป็นสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ช่วยให้คู่สมรสเกิดการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากการสัมภาษณ์คู่สามี ภรรยาเกี่ยวกับชีวิตสมรสเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนต่อสังคมไทย ผู้วิจัยจึงอาศัยการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อคู่สามี ภรรยา และจากการที่ผู้วิจัยเป็นนักจิตวิทยาการให้การปรึกษาที่คลินิกดังกล่าวซึ่งเป็นบุคลากรในทีมแพทย์ จึงทำให้คู่สามี ภรรยาพร้อมเปิดใจในการให้ข้อมูล

ข้อเสนอแนะ

1. นวัตกรรมที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบวัดความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรสและรูปแบบการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส สามารถนำไปใช้กับคู่สมรสที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างและก่อนนำไปใช้ควรศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และเทคนิคต่างๆ ของการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการและควรศึกษาทักษะและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการให้การปรึกษาครอบครัวแบบบูรณาการ

2. ควรขยายผลการศึกษาไปยังคู่สมรสกลุ่มอื่นๆ หรือควรวิจัยเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตสมรส เช่น ชีวิตสมรสของวัยรุ่น ชีวิตสมรสของวัยเกษียณ การเผชิญภาวะวิกฤติในชีวิตสมรส

3. ควรมีการติดตามผลการคงอยู่ของความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส การนำไปปรับใช้ในชีวิตสมรสของคู่สมรสหลังจากที่คู่สมรสได้รับการเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิตสมรสของคู่สมรส ไปแล้ว 6 เดือน – 1 ปี

บรรณานุกรม

- กองสุขภาพจิตสังคม กรมสุขภาพจิต. กระทรวงสาธารณสุข.(2546).**คู่มือการครองเรือน**.พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. (2545). **การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิด และวิธีการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนาพานิช จำกัด. หน้า98
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2554). **แนวคิดทางการแนะแนวและทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยา หน่วยที่ 13ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการให้การปรึกษารอบครัว**. ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. หน้า17 – 29, 42 – 55, 56 – 64.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538).**วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า125.
- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2549). **วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 216 -217.
- Carlson, J., Sperry , L., & Lewis, J. A. (1997). Family therapy : ensuring treatment efficacy. CA: Brooks / Cole, 46-48, 65-68
- Fowers,J . B. and Olson, H. D. (1986). Predicting marital success with prepare: a predictive validity study. Journal of Marital and Family Therapy Vol.12 No.4. pp.403-405.
- Gottman, J. and Silver, N. (1999). The seven principals for making marriage work. Brockman, Inc, 68, 239.
- Haley Jay. (1993). **Uncommon therapy : the psychiatric techniques of Milton H. Erickson**. M.D. April / ISBN 978-0-393-31031-3Territory Rights: Worldwide.
- Haley, J.(1963). **Strategies of psychotherapy**. New York : Grune & Stratton
- Jon Carlson, Len Sperry, and Judith A. Lewis.(1997). Family therapy : ensuring treatment Efficacy,Brooks/Cole Publishing Company .ISBN 0-534-16698-9, 41-74
- Knox, D. and Schacht, C. (2010). **Choices in relationships : an introduction to marriage and the family**. (10 th ed.). Wadsworth, Cengage Learning, 38, 234-236.
- Mitchell, Barbara A. (2010). **Midlife marital happiness and ethnic culture : a life course perspective** . Journal of Comparative Family Studies.Winter 2010. Vol. 41 Issue1, 166-183.
- McClelland, C David and others (2002). **Motivation and maturity patterns in marital success**. Social Behavior and Personality, 6(2), 163-164.
- Newcomb, D Michael & Bentler P.M.(1980). **Assessment of personality and demographic aspects of cohabitation and marital success**. Journal of Personality Assessment, 1980,44,1. pp. 11-16.
- Waldinger R.J, et al. (2004). **Reading others' emotions : the role of intuitive judgments in predicting marital satisfaction, quality, and stability**. Journal of Family Psychology Vol.18,No.1, 58-71.
- Yamane, T.1967. **Statistics : an introductory analysis**, 2nd Ed., New York: Harper and Row.